

Της Φωτεινής Μπάρκα

Νέρωνες κατά παραγγελία

Εργα σύγχρονων εικαστικών καλλιτεχνών που θα μιλούν στις αισθήσεις μας και θα μας αφηγούνται μια ιστορία ετοιμάζουν οι διοργανωτές της 1ης Μπιενάλε της Αθήνας τον Σεπτέμβριο, στο Γκάζι. Η ομάδα των γνωστών Ιταλών αρχιτεκτόνων GruppoA12, η οποία στο παρελθόν έχει διακριθεί για τις αρχιτεκτονικές λύσεις που έδωσε στις μπιενάλε της Βενετίας και της Κωνσταντινούπολης, δουλεύει ήδη το στήσιμο της διεθνούς έκθεσης στην «Τεχνόπολη» του Δήμου Αθηναίων. Αρχικός στόχος είναι να σχηματιστεί μια νέα διαδρομή απρόοπτων εικαστικών συναντήσεων. Γιατί όσο κι αν προκαλούν οι επιμελητές Ξένια Κολπακτσόγλου, Αυγουστίνος Ζενάκος και Ροκα-Υίο τους καλλιτέχνες να «Καταστρέψουν την Αθήνα» (Destroy Athens), όπως είναι το θέμα της 1ης Μπιενάλε, το εκθεσιακό αποτέλεσμα θα απέχει από την προσταγή της θεωρητικής προσέγγισης. Η έκθεση είναι μια «απόπειρα αμφισβήτησης των τρόπων με τους οποίους οι ταυτότητες και συμπεριφορές καθορίζονται μέσω των στερεοτυπικών περιγραφών», λένε οι διοργανωτές. Και χρησιμοποιούν την «αρχαιολογική και εμβληματική» έννοια της Αθήνας ως «μεταφορά για το αίσθημα του ετεροπροσδιορισμού ή του εγκλωβισμού που το στερεότυπο επιβάλλει στην προσωπική αίσθηση της ταυτότητας και της κοινωνικής συμπεριφοράς». Η βαθύτερη πρόθεση τους, όπως εξηγούν, δεν εντοπίζεται «στην επιθυμία ενορχήστρωσης μιας μονοδιάστατης κριτικής απέναντι σε μια ισχύουσα κατάσταση, αλλά στη διάθεση διερώτησης σχετικά με την επιθυμία μας να έχουμε έναν αντικτυπο στα πράγματα». Έτσι ο θεατής θα διέρχεται σε έναν «κόσμο» διαρθρωμένο από εννοιολογικές «Ερημες Χώρες». Σ' αυτό τον «κόσμο» περισσότεροι από εξήντα καλλιτέχνες θα παρουσιάσουν τα έργα τους, από τα οποία περίπου το 40% θα είναι φτιαγμένα ειδικά για την Αθήνα. Μέχρι στιγμής -γιατί αναμένονται κι άλλοι- ο κατάλογος περιλαμβάνει τα ονόματα: Τζον Μπoκ, Μαρκ Μπoίλ, Ολαφ Μπρένινγκ, Κίμπερλι Κλαρκ, Ανελίζε Κόστε, Κάισα Ντάλμπεργκ, Πέτερ Ντρέχερ, Κρις Έβανς, Ντέρεκ Τζάρμαν, Τέρενς Κοχ, Εντουαρνί Λίπακι, Ολαφ Νικολάι, Ερκάν Οζγκέν, Σαντιάγο Σιέρα, Μπερνάρ Βιλέμ, Φόλκερτ ντε Γιονγκ κ.ά. Ενώ από ελληνικής πλευράς θα συμμετάσχουν οι Στέλιος Φοιτάκης, Βασίλης Κάρουκ, Ελένη Μυλωνά, Γεωργία Σαγρή, Πάργος Σαπουντζής, Γιάννης Σαββίδης, Εύα Στεφανή, Θανάσης Τότοικας, Στέφο-

Φόλκερτ ντε Γιονγκ «The Death March: My Blood, My Oil, My Ass» 2007

Περισσότεροι από εξήντα καλλιτέχνες θα παρουσιάσουν έργα τους, από τα οποία περίπου το 40% θα είναι φτιαγμένα ειδικά για την Αθήνα. Παρότι πάντως το θέμα της Μπιενάλε είναι «Καταστρέψτε την Αθήνα», κανένας απ' αυτούς δεν το εξέλαβε ως προτροπή

νος Τσιβόπουλος, Γιάννης Βαρελάς, Εύα Βρετζακή, Void Network και The Erasers. Η Μπιενάλε της Αθήνας ωστόσο, που θα πραγματοποιηθεί από τις 10 Σεπτεμβρίου έως τις 18 Νοεμβρίου στην Τεχνόπολη, θα πλαισιωθεί και από μικρότερες εκθέσεις και παράλληλες εκδηλώσεις σε χώρους κοντά στον κύριο εκθεσιακό χώρο, όπως στο ξενοδοχείο «Γαλήνη» στο Μεταξουργείο και σε ένα ακόμη ιδιόκτητο κτίριο στην οδό Κεραμεικού. Εκεί θα στηθεί η έκθεση «How to endure» («Πώς να υπομένεις») σε επιμέλεια

Τομ Μόρτον. Με αναφορές στον Άλιστερ Κρούουεϊ, τον Παρμενίδη και τον Χάρι Σμιθ, εννέα ξένοι καλλιτέχνες καλούνται είτε να δημιουργήσουν καινούργια έργα-ξόρκια, τα οποία θα αλλάξουν τον κόσμο διατηρώντας τον ως έχει (!) ή θα παρουσιάσουν προϋπάρχοντα έργα τους που σχετίζονται με αυτή την ιδέα. Η εικόνα της Αθήνας που επιδιώκουν να διαφυλάξουν και να «συντηρήσουν» δεν είναι εκείνη του ιστορικού παρελθόντος, αλλά της σύγχρονης που δεν αποτλεί πια επίκεντρο του κόσμου. Στους ίδιους χώρους θα πραγματοποιηθεί και η έκθεση «Young Athenians» («Νέοι Αθηναίοι»), σε επιμέλεια Νιλ Μαλχόλαντ και Ντέμπορα Τζάκσον, που μας έρχεται κατευθείαν από το Εδιμβούργο! Οι καλλιτέχνες χρησιμοποιούν την τυποποιημένη αντίληψη, κατάλοιπο της περιόδου του Διαφωτισμού, που ήθελε το Εδιμβούργο να είναι η «Αθήνα του Βορρά». Οι εικαστικοί θα εμπνευστούν από τη σχέση των δύο πόλεων για να σχολιάσουν τελικά το περιβάλλον στο οποίο οι ίδιοι ζουν.

• Ακόμη, σε συνεργασία με το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Αθήνας «Νύχτες Πρεμιέρας», θα προβληθούν ταινίες μικρού και μεγάλου μήκους, καθώς και video art, ενώ θα πραγματοποιηθούν συναυλίες

και παράλληλες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις την πρώτη και την τελευταία εβδομάδα της διοργάνωσης. Άλλωστε εκτός από την περιοδική ανά διετία έκθεση της η Μπιενάλε της Αθήνας επιχειρεί να δημιουργήσει θεσμούς στην πόλη που θα αναπτύξουν την καλλιτεχνική παραγωγή και σκέψη. Σ' αυτή την κατεύθυνση λειτουργεί το μηνιαίο δίγλωσσο διαδικτυακό περιοδικό «α. αθηναϊκή επιθεώρηση σύγχρονης τέχνης», που ήδη έχει ένα χρόνο ζωής, αλλά και ο διαδικτυακός ραδιοφωνικός σταθμός «Artwaveradio» που μόλις άνοιξε. Καθόλου σατανικό δεν είναι και το «τρίγωνο» των Μπιενάλε, η συνεργασία, για πρώτη φορά, τριών διοργανώσεων: τρεις μπιενάλε που εγκαινιάζονται όλες τον Σεπτέμβριο, της Αθήνας, της Λυών και της Κωνσταντινούπολης, ενώ στον τίτλο τους δυνάμεις τους υπό τον τίτλο «Très Bien» και διευκολύνουν τους ταξιδιώτες να τις επισκεφθούν, ανταλλάσσουν know how και καλλιτέχνες (ο δικός μας Κωστής Βελώνης μετέχει στη Λυών και η Ελένη Καμά στην Κωνσταντινούπολη). (Περισσότερα στη διεύθυνση www.athensbiennial.org)